

геофізичної оцінки, оцінки запасів вуглеводнів, даних про буріння та видобуток. Тут на допомогу приходять технології штучного інтелекту, які дозволяють обробляти дані багатьма способами, наприклад, шляхом пошуку тенденцій даних чи виявлення аномалій, що, в свою чергу, допомагає зменшити невизначеність, заощаджуючи час, покращуючи продуктивність працівників, і що найважливіше, підвищуючи якість та ефективність управлінських рішень.

Таким чином, зменшення помилок у процесі прийняття рішень дозволяє заощаджувати фінансові ресурси для компанії протягом усього терміну експлуатації родовища.

Література.

1. Кочкодан В. Б. Інформаційні технології в управлінні підприємствами НГК. *Економіка та управління в нафтогазовому комплексі України: актуальні проблеми, реалії та перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 21-23 вересня 2016 р.). Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. С. 181-183.

2. Гаричев С. Н., Ерёмин Н. А. *Технология управления в режиме реального времени: учеб. пособие*. В 2 ч. М.: МФТИ, 2015. Ч. 1. 196 с.

3. Digital Oilfield Market to Reach USD 29.82 Billion by 2027. URL: <https://www.globenewswire.com/news-release/2020/09/03/2088266/0/en/Digital-Oilfield-Market-to-Rreach-USD-29-82-Billion-by-2027-Increasing-Digitalization-in-Oil-and-Gas-Industry-to-Intensify-Growth-states-Fortune-Business-Insights.html> (дата звернення 29.09.2020).

4. Global Digital Oilfield Services. URL: <https://oglinks.news/baker-hughes/pr/global-digital-oilfield-services-forecast-2025-schlumberger-weatherford> (дата звернення 29.09.2020).

5. Perlroth N. Russian Hackers Targeting Oil and Gas Companies. URL: https://www.nytimes.com/2014/07/01/technology/energy-sector-faces-attacks-from-hackers-in-russia.html?_r=0 (дата звернення 30.09.2020).

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА БЕЗПЕЧНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

КРАВЧЕНКО Ю.М., К.Е.Н.,

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Проблеми на ринку молока та молочної продукції України пов'язані з недостатньою кількістю та низькою якістю молока сировини; сезонністю виробництва; відсутністю стандартів якості на

молочну продукцію відповідних вимогам європейського рівня; недостатнім захистом споживачів від неякісної молочної продукції; зниженням рівня споживання. Одним з пріоритетних завдань подальшого розвитку вітчизняної молокопереробної галузі є підвищення якості молочної сировини і розширення ринків збуту готової продукції.

Для виробників молока найбільш ефективною системою управління якістю продукції є система НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Points) – аналіз ризиків та критичних контрольних точок (ККТ). Визначення ККТ дозволяє своєчасно виявляти причини зниження якості показників та проводити коригувальні дії [1].

Критична точка контролю (КТК) – стадія виробництва продукції, на якій можливе здійснення контролю і яка має вирішальне значення для попередження або видалення небезпечного фактору або зменшення його до допустимого рівня. Нею може бути сировина, технологічна операція, процес. Якщо в певній точці технологічної лінії є висока вірогідність виникнення потенційної небезпеки, то така точка вважається критичною.

Визначення КТК складається з наступних елементів:

- виявлення небезпечних факторів, оцінка їх ступеня небезпечності та вірогідності виникнення;
- визначення критичних контрольних точок необхідних для контролю за виявленими небезпечними факторами;
- визначення критичних меж в конкретній критичній контрольній точці;
- створення та впровадження системи моніторингу;
- усунення недоліків при перевищенні критичних меж;
- перевірка системи й проведення обліку [2].

Методика НАССР – це пряма логічна система контролю, заснована на запобіганні небезпек на всіх стадіях виробництва конкретного харчового продукту, починаючи від сировини та закінчуючи реалізацією готової продукції [3].

Якість молока формується в ході всього технологічного процесу, починаючи з кормів та закінчуючи реалізацією молока, тому систему якості НАССР в технології виробництва молока в господарстві необхідно розділити на наступні етапи: заготівля, зберігання кормів та повноцінна годівля корів, створення комфортних умов їх утримання; підготовчі роботи перед доїнням, процес доїння та подальший шлях прямування молока: очищення, охолодження, зберігання та транспортування його на переробні підприємства [4].

Перспективи євроінтеграції молочної галузі України та постачання продукції до ЄС залежать від виконання комплексу вимог на рівні держави і окремих виробників:

— виконання Планів державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах та необроблених харчових продуктах тваринного походження; — впровадження системи НАССР та забезпечення простежуваності руху молочної сировини та молокопродуктів;

— виготовлення молочної продукції тільки з молока гатунку "екстра";

— дотримання встановлених вимог щодо належної ідентифікації та реєстрації тварин, маркування молочних продуктів [5].

На рівень конкурентоспроможності вітчизняних виробників на європейському ринку негативно впливають:

- висока вартість вітчизняної молочної сировини, яка має тенденцію до зростання (на 11 % з початку 2019 р.) і вже перевищує європейський рівень;

- нерівні конкурентні умови на ринку через високі дотації виробників молока у ЄС та їх скорочення в Україні;

- митні квоти Євросоюзу з метою захисту власного виробника і регулювання європейського ринку;

- низька якість молока сировини і конкурентоспроможності молочної продукції на європейському ринку.

Молокопереробний комплекс в Україні на сьогодні перспективний і потужний, але існують певні складнощі для виходу на світовий і європейський ринок, основною з яких є якість та безпечність молока як сировини для виробництва молочних продуктів.

Література.

1. Палій А.П. Визначення критичних контрольних точок при виробництві високоякісного молока. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. Львів, 2015. Серія: "Ветеринарні науки", "Сільськогосподарські науки", Том 17, № 3 (63). С. 277–281.

2. Палій А.П. Визначення якості виконання технологічної операції з очищення молокопроводу. Науково – технічний бюлетень 113. Харків, 2015. С. 178–182.

3. Сухачева В.Ю. Что практически дает НАССР предприятию. Молочная промышленность. 2008. № 2. С. 25–28.

4. Белов Ю.П. Розробка та впровадження системи управління безпеністю харчових продуктів НАССР. Світ Якості України. 2005. № 2. С. 42–45.

5. Пояснювальна записка до проекту першої редакції ДСТУ 3662:2015 "Молокосировина коров'яче. Технічні умови". URL: http://iprkyiv.com/index.php/87royasnyuvvalnazapyskadoproektu/pershoiredaktsiidstu36622015molokosyrovynakoroviache_tekhnichniumovy

6. Кравченко Ю.М, Антощенкова В.В. Екологічна безпеність сільськогосподарської продукції та її конкурентоспроможність в умовах міжнародної інтеграції Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка. Сер. Економічні науки. 2019 Вип. 202.

НАПРАВЛЕНИЯ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМЫ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

Кулинич Т.В., канд. экон. наук;

Бортняк А.В., студентка

ХАРЬКОВСКИЙ ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОЛЛЕДЖ КНТЕУ

В настоящее время острой проблемой как в Украине, так и по регионам, является рост безработицы. Главной целью стратегии обеспечения занятости является создание необходимых экономических и социальных условий для продуктивной занятости населения, рационального использования его трудового потенциала, возврата незанятых граждан к экономически целесообразной деятельности, снижение уровня безработицы, а также обеспечение развития рынка труда в соответствии с тенденциями развития потребностей общества.

Развитие предпринимательской деятельности, малого и среднего бизнеса приобретает все большую значимость, как самостоятельный фактор экономического роста, что положительно влияет на процессы сокращения безработицы, обеспечивает привлечение к производительной деятельности незанятого населения, прежде всего, социально незащищенных категорий населения, в том числе молодежи и женщин. Региональная политика в сфере малого предпринимательства должна направляться на создание благоприятной среды для его формирования и развития.